

VLAS

BERICHTEN

VERANTW. UITGEVER :
C. VLAEMYNCK
BIEZENHOF 22
8790 WAREGEM

POSTKANT. VAN AFGIFTE :
8500 KORTRIJK MAIL

JAARGANG 2013

Nr. 12 27 september

INHOUD

- Sectoranalyse van de Belgische Vlasvezelbereiding..... 1
- De vlasmarkt 6
- Le marché du lin 7
- Steun voor opleiding vlasarbeiders 7
- La CELC crée l'Observatoire des Fibres Libériennes 8
- Verbod op gebruik Cruiser in vlas 10

ALGEMEEN BELGISCH
VLASVERBOND vzw

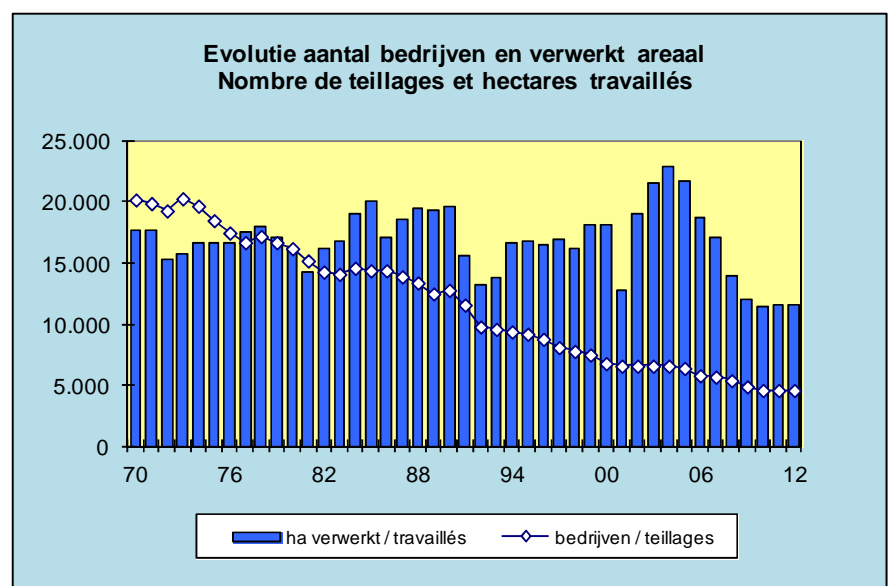
Handelskaai 3/011
8500 Kortrijk
p.r. 000-0120391-14
Tel. 056/23 06 10
Fax 056/22 79 30
E-mail : info@vlasverbond.be
www.vlasverbond.be

Sectoranalyse van de Belgische Vlasvezelbereiding (44)

Deze zomer organiseerden wij onder de strovlasverwerkende bedrijven in ons land terug onze jaarlijkse enquête, met het doel de informatie over de sector te actualiseren en de recentste ontwikkelingen te toetsen aan de trends die zich de afgelopen decennia zijn gaan aftekenen. De sectoranalyse werd opgestart in 1970, en bijgevolg presenteren wij u hieronder de resultaten van de 44ste editie.

Zoals steeds draagt de uitslag van ons onderzoek de sporen van de conjuncturele situatie op de vlasvezelmarkt en van de gebeurtenissen tijdens het teelt- en oogstseizoen. Vooral het beleid van productiematiging heeft de laatste jaren een sterke invloed op de uitslag van deze sectoranalyse. Toch hebben wij met ons onderzoek enkele signalen opgevangen die zouden kunnen wijzen op een stabilisering van de situatie.

Zo bleef het verwerkte areaal de laatste jaren stabiel op een vrij laag niveau, om het verstoorde evenwicht op de langevezelmarkt te herstellen. Ook in 2012 is de vlassector erin geslaagd om het areaal op hetzelfde

niveau te houden. De raming voor dit jaar wijst echter op een forse daling, maar hopelijk is dit slechts een onderschatting van de realiteit - zoals dat ook in 2011 het geval was - en blijft het areaal toch min of meer stabiel.

Wat de productiegrootte (verwerkt areaal) betreft, noteren we o.a. nog steeds een toename van de middelgrote en kleine bedrijven ten koste van de grotere, maar dat heeft uiteraard ook te maken met de genoemde productiematiging. Ook bij de sterk afgebouwde bedrijfsuitrusting kunnen we spreken van een voorzichtige stabilisering en zien we hier en daar zelfs een lichte toename. Daarnaast stellen we ook een lichte stijging vast bij het aantal arbeidsplaatsen. Maar het meest bemoedigende nieuws komt uit de hoek van de bedrijfsinvesteringen, die vorig jaar een flinke opwaartse beweging maakten. Misschien zijn dit ook de eerste tekenen van een positieve kentering?

46 antwoorden verwerkt

Zoals de grafiek op pagina 1 aangeeft, is er sinds het begin van ons onderzoek een vrijwel voortdurende afname van het aantal vlasbedrijven. Toch merken we ook op dat die daling sinds 1992 niet meer zo uitgesproken is en ook steeds minder sterk wordt. Begin deze eeuw kenden we zelfs een periode dat het aantal bedrijven vrij stabiel bleef. En ook nu bevinden we ons al drie jaar in een status-quo.

Net als de voorbije twee jaar, konden we bij onze jaarlijkse enquête ook nu weer 46 ingevulde vragenlijsten verwerken. Toch is de bevroegde bedrijvengroep niet identiek dezelfde. Tegenover vorig jaar zijn er twee bedrijven gestopt, maar ook een nieuwe bedrijf opgestart. En een bedrijf dat vorig jaar de vragenlijst niet indiende, is er nu wel bij.

Ook al zijn enkele kleinere bedrijven om verschillende redenen niet in dit onderzoek opgenomen, toch kunnen we stellen dat de statistieken die wij hieronder toelichten representatief zijn voor de situatie van de Belgische Vlasvezelbereiding medio 2013.

De sector in een notendop

- 46 bedrijven (s.q.) verwerkten 11.588 ha van de oogst 2012 (status-quo).
- Oorsprong strovlas: België 74% / Frankrijk 21% / Nederland 5%.
- Areaal Frans strovlas herpakt zich en stijgt 7%.
- Formule 'Aankoop en uitzaai' (63%) kan herstel van vorig jaar niet bevestigen.
- 1 op 4 bedrijven verwerkte tussen 200 en 300 ha.
- Stabilisering of lichte toename bij de meeste machines.
- 37 bedrijven (van de 46 deelnemers) beschikken samen over 44 zwingelinstallaties.

1. Strovlasbevoorrading en -verwerking

1.1. Verwerkt areaal

Vooreerst kunnen we opmerken dat de schaalvergroting duidelijk - tijdelijk? - gestopt is: **het aantal bedrijven evolueert al enkele jaren evenredig met het verwerkte areaal.**

Waar we de laatste jaren wel het effect van zien, is van het matigingsbeleid dat tot doel heeft de vezelmarkt te saneren. Sinds 2005 is er een heel sterke afkalm van het areaal vast te stellen. De laatste jaren is die inkrimping echter veel verminderd tot heel miniem en lijkt een evenwicht bereikt. Het is een positief gegeven dat de vlassector erin slaagt om stabiliteit te vinden en het

verwerkte areaal op een commercieel niveau te houden.

Daartegenover staat natuurlijk wel dat dit beleid geleid heeft tot de onderbenutting van de productiecapaciteit. Maar zolang de afzetmogelijkheden op de markt niet gevoelig verruimen, moet de sector geduld hebben en de productie beheersen.

Vorig jaar (oogst 2011) zagen wij dat de daling van het verwerkte areaal een lichte kentering kende. Achteraf blijkt dit slechts een tijdelijk verschijnsel te zijn geweest. Dit jaar knopen wij terug aan bij de dalende trend van de jaren voordien: **van de oogst 2012 werden door de 46 bevroegde bedrijven samen 11.588 ha verwerkt.** De nieuwe terugval is dermate miniem, dat wij eigenlijk van een status-quo kunnen spreken.

Naast het voornoemde areaal afkomstig van eigen uitzaai en/of aankoop, werden van de oogst 2012 ook nog 257 ha in loon verwerkt voor landbouwers. Na het dieptepunt in 2009 (slechts 103 ha) kende het areaal dat 'à façon' verwerkt wordt twee jaar na elkaar een toename (202 ha in 2010 en 457 ha in 2011). Vorig jaar werd die trend dus fors omgekeerd.

Het strovlas dat op deze manier wordt verwerkt, is steeds minder afkomstig van de Belgische oogst: van 100% in 2009 tot nog slechts 50% voor de oogst 2012. Het aandeel grondstoffen van

Verwerkt areaal Superficie travaillée		
oogst	aantal bedrijven	verwerkt areaal (ha)
récolte	nombre de teillages	hectares travaillés
2003	66	21.591
2004	66	22.919
2005	64	21.678
2006	58	18.692
2007	57	17.046
2008	54	13.981
2009	49	11.966
2010	46	11.486
2011	46	11.624
2012	46	11.588

Franse en Nederlandse oorsprong draagt vandaag respectievelijk 35% en 15%.

Geografische oorsprong

Als we het verwerkte areaal indelen volgens het land van herkomst, dan zien we dat het binnenlands pakket strovlas de voorbije jaren relatief stabiel blijft. Dit kan niet gezegd worden van de aanvoer uit het buitenland, waarbij we de laatste jaren relatief grote schommelingen waarnemen.

Van alle hectaren van de oogst 2012 die door de 46 bedrijven werden verwerkt (exclusief loonverwerking), **waren er 8.598 ha afkomstig van de teelt in eigen land.** Dat is een lichte daling van 3% tegenover het jaar voordien, waardoor wij opnieuw uitkomen op het niveau van 2009 en 2010.

Bij het Frans strovlas is er na vele jaren een kentering gekomen in de neerwaartse lijn: sinds 2007 was er bijna elk jaar een relatief sterke daling tot het pakket Frans strovlas vorig jaar nog slechts bijna de helft bedroeg van 2006. **Van de oogst 2012 werden 2.442 ha in ons land verwerkt, wat een stijging inhoudt van bijna 7%.**

Het bij onze noorderburen gecontracteerde areaal zit terug in de lift: in 2011 kwam er een einde aan de continue terugval sinds 2003 en noteerden we een lichte stijging. Vorig jaar werd deze kentering overtuigend bevestigd met **een toename bij het Nederlands strovlas van ruim 13% tot 548 ha.**

Deze schommelingen hebben ertoe bijgedragen dat het aandeel van het inlands strovlas in het totale verwerkte areaal 2% is teruggelopen tot 74,2 %. De percentages van het bij ons verwerkte Frans en Nederlands strovlas klimmen respectievelijk op tot 21,1% en 4,7%.

Raming oogst 2013

Zoals ieder jaar, peilden we ook nu naar de verwachtingen van de vlassers voor de lopende campagne. Sinds de eeuwwisseling bleken die voorspellingen, op een schaarse uitzondering na, achteraf telkens (soms veel) te hoog. De prognose van vorig jaar voor de oogst 2012 was wel correct: 11.595 ha, wat slechts 7 ha hoger was dan de realiteit.

Profil du Teillage de Lin belge

- 46 teillages (s.q.) travaillaient 11.588 ha de la récolte 2012 (statu quo).
- Origine lins en paille: Belgique 74% / France 21% / Pays-Bas 5%.
- Surface lins français se ressaisit avec une hausse de 7%.
- Formule combinée 'Achat et semis' (63%) ne peut pas confirmer la reprise de 2012.
- 1 sur 4 teillages travaille entre 200 et 300 ha par an.
- Stabilisation ou croissance légère pour la plupart des machines.

Van deze nieuwe oogst voorzien de 46 bevraagde bedrijven slechts 10.240 ha te zullen verwerken (excl. loonwerk). Dat is de laagste prognose ooit. Vergeleken met het seizoen 2012/2013, zou het in ons land verwerkte areaal bijgevolg - na jarenlange redelijke stabiliteit - ineens met 1.348 ha of niet minder dan 11,6% slinken.

Als we de raming opsplitsen volgens de herkomst van het strovlas, dan zien we dat de ruime terugval zowel in het binnen- als in het buitenland zou gebeuren. De bevoorrading in eigen land zou iets meer dan 10% onder het niveau blijven van het afgelopen jaar (feit is alleszins dat, op basis van de voorlopige cijfers, de Belgische uitzaai met ruim 8% is gedaald). De aanvoer uit het buitenland zou een duik nemen omdat het pakket Frans strovlas met bijna een vijfde zou inkrimpen. Het areaal Nederlands strovlas zou zich handhaven op het peil van de oogst 2012.

1.2. Bevoorradingwijze

Vooraf dit: de vlassers die zich volledig of gedeeltelijk in Frankrijk bevoorraden en daarvoor zelf het teeltinitiatief nemen, hebben we opnieuw ondergebracht in de categorie 'Aankoop & Uitzaai' (ook al kunnen er in Frankrijk al meerdere jaren geen officiële teeltcontracten worden afgesloten).

Als we er de historiek van onze sectoranalyse op naslaan, is de combinatie van aankoop en uitzaai (teeltcontracten) **steeds met grote voorsprong de populairste bevoorradingformule gebleken.** Sinds vezelvas in 2001 werd geïntegreerd in de steunregeling voor akkerbouwgewassen, kreeg deze werkwijze nog meer aanhangers, vooral van vlassers die zich tot dan hadden beperkt tot het afsluiten van teeltcontracten. De gecombineerde formule bereikte haar hoogtepunt in 2007, toen 79% van alle vlasbedrijven er de voorkeur aan gaven zich op deze manier te bevoorraden. In 2008 kwam er een kentering en liep het aandeel van deze bevoorradingwijze elk jaar fors terug.

Uit de enquête van vorig jaar stelden wij echter vast dat het belang van de combinatie uitzaai/aankoop terug gestegen was. Dit is nu maar een tijdelijke

Strovlasbevoorrading Approvisionnement lins en paille

oogst - récolte	2011		2012	
	aantal nombre	%	aantal nombre	%
aankoop/achat	3	7	2	4
uitzaai/semis	8	17	14	31
aankoop+uitzaai	34	74	29	63
achat+semis				
loonw. Jà façon	1	2	1	2
	46		46	

opflakking gebleken, want volgens de rondvraag van deze zomer heeft de vroegere terugval zich het afgelopen jaar toch doorgetrokken. Zo zijn er nu **nog 'slechts' 29 bedrijven (63%)** die deze bevoorradingswijze verkiezen, tegenover 34 (74%) vorig jaar.

Net zoals in de periode 2008-2010, was het nu ook weer de formule 'Uitzaai' die van deze verschuiving de vruchten plukte. Met 14 bedrijven die uitsluitend met teeltcontracten werken, komen we nu op een aandeel van 31%, een verdubbeling tegenover 2009 en een verdrievoudiging tegenover 2007 toen het met 10% tot een absoluut dieptepunt weggezakt was.

De formule 'Aankoop' kon deze keer niet meeprofiten en bleek zelfs nog te moeten inleveren want nu zijn er amper 2 bedrijven die zich enkel nog bevoorraden met aankoop/verkoopcontracten tegenover 3 voor de oogst 2011.

De voornoemde verschuivingen zijn nauwelijks beïnvloed door de wisseling in de bedrijven die aan het onderzoek deelnamen.

Na een forse daling in de loop van het vorige decennium, was er sinds 2009 nog slechts één vlasbedrijf over dat enkel loonwerk verrichtte. Ook voor de oogst 2012 was dit het enige bedrijf in deze categorie.

1.3. Productiewijze

Wat de toegepaste productiewijze of rootmethode betreft, hebben we sinds de eeuwwisseling geen noemenswaardige veranderingen meer vastgesteld. De grote verschuivingen manifesteerden zich tijdens de eerste drie decennia van ons onderzoek. Sinds 2000 is er nog

Productiewijze Méthode de production				
	aantal bedrijven nombre de teillages			
oogst - récolte	09	10	11	12
100% w aterroot (WR) roui-eau (RE)	1	0	0	1
100% dauw root (DR) roui-terre (RT)	47	46	46	45
WR+DR / RE+RT	1	0	0	0
	49	46	46	46

maar één bedrijf dat zijn areaal uitsluitend volgens het waterrootprocédé verwerkt. Afhankelijk van het al dan niet deelnemen aan het onderzoek door dit bedrijf, wordt dit wel of niet opgenomen in de overzichtstabel. Reeds drie jaar op rij vinden wij geen vlasser meer terug waarvan het grondstoffenpakket nog gedeeltelijk uit groen geoogst strovlas bestond. De categorie 'Gemengde bedrijven' bleef dus, net als de twee voorgaande jaren, onbevolkt.

1.4. Productiegrootte

Vervolgens hebben we de 46 bedrijven die aan ons onderzoek deelnamen, onderverdeeld in klassen volgens hun verwerkt areaal (excl. loonverwerking). Als we de evolutie bekijken sinds de eeuwwisseling, dan noteren we volgende vaststellingen.

In de loop van het vorige decennium heeft de opleving van de marktsituatie eerst gezorgd voor een opwaartse verschuiving. Daardoor lag het percentage grotere bedrijven (300 ha en meer) in de jaren 2003/2004 nog rond 45%. **Nauwelijks enkele jaren later hebben de kentering van de marktsituatie en het daaruit voortkomende matigingsbeleid de invloed van de schaalvergroting volledig tenietgedaan en de evolutie omgekeerd.** Sinds 2008 vertegenwoordigt bovenstaande groep (> 300 ha) nog slechts ca. 30% van het totaal aantal bedrijven. Volgens de jongste cijfers is dit voor de oogst 2012 nog amper 28%. Door het beleid van productiebeheersing blijven de aantallen middelgrote en kleine(re) bedrijven de laatste jaren vrij stabiel. **En sinds 2008 vinden we ook nu weer de**

Verwerkt areaal Superficie travaillée				
verw erkte ha ha travaillés	09	10	11	12
0 - 49	10	8	8	9
50 - 99	4	4	3	4
100 - 199	8	8	9	8
200 - 299	11	10	11	12
300 - 399	6	7	6	4
400 - 499	6	5	3	2
500 en/et +	4	4	6	7
	49	46	46	46

grootste groep bedrijven terug in de middelste categorie, met een verwerkt areaal van 200 tot 300 ha. Voor de verwerking van de oogst 2012 gaat het om 12 van de 46 bedrijven (26%).

De resultaten die wij deze zomer verzamelden, bevestigen de neerwaartse verschuiving. Bij de lagere klassen onder 300 ha zijn er 2 bedrijven toegevoegd terwijl er bij de klassen boven 300 ha 2 bedrijven minder zijn.

Hier moeten we toch opmerken dat de hoogste klasse (500 ha en meer) de laatste twee jaar toch terug aangroeit, ten koste van de op één na grootste klasse (400 à 499 ha). In ons vorig onderzoek vroegen we ons al af, of dit het begin was van een nieuwe tendens. Dit jaar kregen wij dus de eerste bevestiging.

2. Bedrijfsuitrusting

We sluiten dit eerste gedeelte van onze sectoranalyse af met de resultaten van de inventarisatie van de bedrijfsuitrusting, met name de oogst- en bewerkingsmachines, alsook het materieel dat gebruikt wordt voor het transport en de verhandeling van het strovlas en de hoofd- en nevenproducten van de vezelbereiding.

Vooreerst stellen we vast dat de afbouw van het machinepark, als gevolg van de inkrimping van het areaal in de tweede helft van vorig decennium, de laatste jaren geen algemeen verschijnsel meer is. Integendeel, in 2012 werd er bij verschillende machines een status-quo of zelfs een lichte stijging genoteerd. Dit jaar zijn de schommelingen heel verscheiden en kunnen we zeker niet spreken van een algemene tendens. Bij verschillende machines merken wij zelfs een jobbeweging, zodat we nog wat moeten afwachten voor we daar conclusies kunnen aan vastknopen. Dit is het geval bij de plukmachines, al is er wel **een licht stijgende trend bij de enkele slijtmachines.** En ook al blijft het totaal aantal keerders bijna elk jaar lichtjes zakken, toch gaat het aantal enkele en dubbele keerders apart al vele jaren voortdurend op en neer.

De enkele vlaskeerder blijft ondanks een lichte daling toch weer de op één na meest verspreide en de op één na

Inventarisatie bedrijfsuitrusting

Inventaire matériel de récolte et de transformation

	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013	
vlasplukmachines					105	105	111	109	arracheuses
- enkele	14	13	14	14	23	24	25	26	- simples
- dubbele	41	39	39	36	82	81	86	83	- doubles
keerders					268	260	260	258	retourneuses
- enkele	44	41	42	42	239	228	231	226	- simples
- dubbele	13	14	14	15	29	32	29	32	- doubles
ecapsuleuses	13	11	11	11	24	18	18	17	écapsuleuses
schudders	40	37	37	38	64	58	58	60	souleveuses d'andain
strovlaspersen					370	359	364	382	presses ramasseuses
- ronde balen	45	42	43	43	366	359	363	381	- balles rondes
- rechthoekige balen	1	0	1	1	4	0	1	1	- balles rectangulaires
vrachtwagens	25	25	25	26	35	37	35	40	camions
landbouw tractoren	44	42	42	41	135	131	135	140	tracteurs
balenladers/verreikers	39	38	40	39	68	70	71	73	chargeurs de balles
repelmach. (groen vlas)	13	10	9	9	18	12	10	12	égreneuses (lin vert)
heftrucks	39	38	38	37	83	79	83	80	élévateurs
ontrolapparaten	39	38	37	37	47	45	42	48	dérouleurs
zwingelturbines	40	37	37	37	46	42	42	44	teilleuses
oprollers gezw. vlas	28	26	27	26	32	30	31	30	enrouleurs lin teillé
pers gezw.ing. vlas	38	37	38	36	47	45	46	46	presses lin teillé
snijmachines gezw. vlas	27	28	23	19	38	39	32	28	coupeuses lin teillé
kloddenpersen	41	38	38	38	49	45	45	49	presses d'étoupes
kloddenmachines	6	7	8	8	11	9	10	10	machines d'étoupes
zaadreiniging	28	28	26	27	28	29	26	28	trieurs de graines
lemenreiniging	12	14	11	11	12	14	11	11	nettoyage d'anas

meest aanwezige machine in de sector: 42 van de 46 bedrijven beschikken samen over 226 enkele keerders. **Alleen de rondebalepers doet op beide vlakken nóg beter:** 381 stuks verspreid over 43 bedrijven. **Op de derde plaats staat** - ook voor beide criteria - **de landbouwtractor** met 140 stuks op 41 bedrijven. **Zowel de rondebalepers als de landbouwtractor hebben, na de jarenlange continue daling, de lichte stijging van vorig jaar bevestigd.**

Voor enkele machines, waar de neerwaartse trend vorig jaar stopte en plaatsmaakte voor een status-quo, merken we nu een lichte stijging. Dit is het geval voor de **schudders**, de **zwingelturbines** en de **kloddenpersen**.

Wij tellen 2 zwingelmachines meer dan vorig jaar, een toename die uitsluitend is toe te schrijven aan de wisseling binnen de deelnemers aan de enquête. **Van de 46 bedrijven die aan het onderzoek deelnamen, zijn er voor het derde jaar op rij 37 die minstens over één zwingellijn beschik-**

ken. In alle bedrijven samen waren dit jaar 44 installaties operationeel.

Ook de verschuivingen bij het materieel voor het (interne) transport en de verhandeling van het strovlas en de producten van de vezelbereiding zijn divers. De **vrachtwagens en de heftrucks** zetten hun jobbeweging verder en zijn dit jaar respectievelijk gestegen en gedaald. De **tractoren** hebben hun jobbeweging stopgezet en zijn net als vorig jaar in aantal toegenomen. Bij de **balenladers** wordt de licht stijgende trend bevestigd.

Eén type machine is er pas dit jaar in geslaagd om de recente dalende trend om te buigen in een toename: wij registreerden 6 **ontrolapparaten** meer dan bij de vorige enquête.

Bleven min of meer stabiel over de laatste 3 à 4 jaar: de **oprollers en de persen voor gezwingeld vlas**, de **kloddenmachines** en de **zaadreinigingsmachines**.

Bij sommige machines trekt de dalende trend zich evenwel door, zij het soms na

een tijdelijke onderbreking. Dit is met name het geval bij de **ecapsuleuses**, de **keerders** (enkele en dubbele samen) en de **snijmachines voor gezwingeld vlas**.

Bij de installaties voor **lemenreiniging**, tenslotte, zien we een status-quo tegenover de vorige enquête.

Algemeen beschouwd, kunnen we van een stabilisering spreken, wat logisch is, aangezien het areaal ook vrij stabiel evolueert. Bij meer dan de helft van de machines noteren we toch ook een lichte stijging, wat strookt met de gestegen bedrijfsinvesteringen (zie tweede deel).

<< >>

In een volgend nummer zullen de laatste twee delen van onze sectoranalyse aan bod komen: de tewerkstelling en de bedrijfsinvesteringen.

De vlasmarkt

Laatste vlas wordt binnengehaald

Sinds eind vorige week is in alle vlasstroken opnieuw een periode droog weer aangebroken. Hiervan wordt dankbaar gebruik gemaakt om, met inzet van alle beschikbare materieel en personeel, het nog te velde gespreide vlas eerst te keren en vervolgens op te rapen. Naar verluidt, heeft in de meeste gevallen de neerslag van de laatste weken geen aanleiding gegeven tot een noemenswaardig kwaliteitsverlies (d.w.z. verlies aan sterkte van de vezel). Toch verloopt het veldwerk al niet meer zo vlot als enkele weken terug. Per dag kan er immers minder lang worden gewerkt. Bovendien is ook de toestand van het zwad niet meer zo optimaal, omwille van vastgegroeide lijnzaadcapsules en/of aanwezigheid van onkruiden. Toch wordt er van uitgegaan dat deze enkele dagen droog weer zouden moeten volstaan, om het resterende deel van het areaal te bergen.

Deze ultieme fase van het oogstwerk concentreert zich in streken waar vóór begin september onvoldoende neerslag was gevallen, om een bevredigende rottingsgraad te bekomen. De telers die het risico hebben genomen en gewacht hebben met oprapen, lijken daar nu voor beloond te worden. Het grootste deel van het nog te velde gespreide vlas bevond zich in verschillende streken in Frankrijk (eind vorige week geraamd op ca. 10% van het totale areaal). In ons land en in Nederland moest vooral in de kuststreek nog wat vlas worden opgehaald.

Gezwingeld vlas

De West-Europese zwingelbedrijven hebben in de loop van de voorbije weken hun verwerkingsinstallaties terug opgestart. Vooral in Frankrijk is dit in veel gevallen beduidend vroeger dan vorig jaar, toen de start van het zwingelseizoen vertraging opliep door de late oogstwerkzaamheden. Op veel bedrijven bestaat de productie vandaag nog volledig of hoofdzakelijk uit vlas van de oogst 2012.

Zoals al aangegeven, haalt het gewicht aan strovlas dit jaar meestal niet het

hoge niveau van vorig jaar. Qua gehalte aan lange vezel, daarentegen, scoort deze nieuwe oogst dan wel beter. Dat laatste kan zeker ook worden gezegd van de rottingsgraad. De meeste zwingelbedrijven blijken trouwens op dat vlak over een vergelijkbaar gamma te beschikken. Een opvallende eigenschap dit jaar is de sterkte van de vezel.

Ondertussen komt ook de commercialisering voorzichtig op gang. Zoals hoger aangegeven, bestaat het gros van de productie vandaag nog uit 'oud' vlas, ook al zijn naar verluidt veel kopers vooral geïnteresseerd in vlas van de nieuwe oogst (omwille van de betere rottingsgraad).

Hoe de langevezelmarkt de komende maanden zal evolueren, weet vandaag niemand. De vooruitzichten lijken in ieder geval hoopvol. De recente vakbeurzen voor uiteenlopende productsegmenten bevestigden de aanwezigheid van vlas in de trends. Daarnaast zijn er de berichten over het sterk toenemende verbruik in Azië (India en China). China zou trouwens fors geïnvesteerd hebben in een uitbreiding van zijn spinpaciteit, met het oog op de bevoorrading van de lokale afzetmarkt. Die laatste blijkt overigens sterk beïnvloed te worden door de Europese tendensen.

Er zijn dus geen redenen waarom de verkoopprijzen onder druk zouden moeten komen te staan. Het is dan ook aan

de vezelproducent om, o.m. door een beheersing van de zwingelactiviteit, daar voldoende tegenwicht tegen te bieden.

Klodden

De situatie op de kloddenmarkt vertoont veel gelijkenis met het einde van het vorige verkoopseizoen. Ook vandaag wordt de markt vooral gedragen door de sector van de menggarens (cotonisé). Ook het orderboek van de klassieke kloddenspinnerij is relatief goed gevuld, maar daar blijkt de prijs af en toe een probleem.

De afzet van papierklodden ondervindt hinder als gevolg van de onduidelijke situatie van een belangrijke Spaanse afnemer. Andere kopers nemen hun bestaande contracten wel vlot af, maar zijn terughoudend voor het aangaan van nieuwe termijnverbintenissen.

Het is ondertussen algemeen gekend dat deze nieuwe oogst relatief weinig korte vezel zal opleveren. De voorbije jaren was dat ook al meermaals het geval, en werd soms zelfs gevreesd voor een ontoereikend aanbod om aan de vraag te voldoen. Dat er nooit echt een tekort is opgetreden, heeft volgens waarnemers vooral te maken met de krimpende afzet naar de papierindustrie.

Voorschot op bedrijfstoelage

Verwijzend naar het bericht verschenen in ons vorig nummer van 6 september jl., kunnen wij vandaag bevestigen dat de Europese Commissie de lidstaten toestemming verleent om een deel van de bedrijfstoelage vervroegd uit te betalen. De Commissie heeft zich voor haar beslissing laten leiden door de slechte weersomstandigheden in het voorjaar en de liquiditeitsproblemen door de financiële crisis.

Vlaanderen was een van de vragende partijen voor een vervroegde uitbetaling. **Minister-president Kris Peeters heeft de administratie dan ook inmiddels opdracht gegeven om in de tweede helft van oktober 2013 een voorschot van 50% op de bedrijfstoelage uit te betalen aan de landbouwers in Vlaanderen die voor de campagne 2013 een geldige en conforme verzamelvraag hebben ingediend.** Midden november 2013 zal vervolgens een voorschot van 80% op de zoogkoeienpremie worden uitbetaald.

Een vervroegde uitbetaling is mogelijk omdat in Vlaanderen de aangiftes elektronisch gebeuren, wat de landbouwadministratie toelaat snel aan de voorwaarde met betrekking tot de opgelegde controles te voldoen.

Le marché du lin

Les derniers lins sont rentrés

Depuis la fin de la semaine précédente, toutes les zones de culture du lin profitent à nouveau d'une période de temps sec. En utilisant tout le matériel et toute la main-d'œuvre disponibles, il en est profité pour retourner et puis ramasser les lins qui se trouvent encore dehors. D'après nos informations, la pluviosité des dernières semaines n'a, en général, pas occasionné des pertes significatives de qualité (c.-à-d. des pertes de résistance de la filasse). Il n'empêche que ces travaux n'avancent plus à la même cadence qu'il y a quelques semaines. Outre le fait que le temps par jour que l'on peut effectivement travailler est plus court, il y a l'état de l'andain, qui n'est parfois plus optimal, à cause de la poussée de graines tombées des capsules et/ou de la présence de mauvaises herbes. Malgré tout, on estime que ces quelques jours de temps sec devraient s'avérer suffisants pour engranger le solde des hectares 2013.

Cette phase finale de la saison de récolte est concentrée dans un nombre de zones, où avant le début du mois de septembre on n'avait pas enregistré suffisamment de pluie pour arriver à un degré de rouissage satisfaisant. Tout laisse augurer que les liniculteurs qui ont pris le risque et qui ont différé le ramassage, sont maintenant rémunérés pour cette décision. La majorité des lins étalés sur champ se trouvaient dans différentes régions en France (au 20 septembre, leur part dans la surface totale de l'Hexagone était estimée à env. 10%). En Belgique et aux Pays-Bas, c'est surtout dans la zone côtière que des lins se trouvaient encore dehors.

Lins teillés

Au cours de ces dernières semaines, les usines de teillage ouest-européennes ont remis en marche leurs outils de transformation. En France, en particulier, la nouvelle saison a commencé nettement plus tôt que l'an dernier, quand les conditions défavorables de rouissage avaient causé pas mal de retard. Dans beaucoup d'usines, la production actuelle porte encore complètement ou principalement sur des lins de la récolte 2012.

Comme nous l'avons déjà indiqué antérieurement, le poids en lin en paille n'atteint en général pas le niveau élevé de la récolte précédente. Par contre, la teneur en fibres longues s'avère supérieure à celle de 2012, et on peut en dire autant du degré de rouissage. S'agissant de la qualité, la majorité des usines de teillage semblent d'ailleurs disposer d'une gamme comparable. La caractéristique la plus remarquable cette année, c'est sans doute la résistance de la filasse.

Nous assistons également à un début hésitant de la commercialisation. Bien que - comme indiqué plus haut - la production courante porte principalement sur des anciennes récoltes, il apparaît que l'intérêt de beaucoup d'acheteurs est orienté surtout vers des lins de 2013 (à cause du meilleur degré de rouissage).

Personne ne sait en ce moment, comment va évoluer le marché du long brin dans les mois à venir. Les perspectives semblent en tout cas encourageantes. Les récents salons professionnels pour les différentes niches de produits ont confirmé la présence du lin dans les tendances. Il s'y ajoutent les nouvelles d'une forte croissance de la consommation en Asie (Inde et Chine). La Chine

aurait d'ailleurs investi beaucoup dans une augmentation de sa capacité de filature, pour assurer l'approvisionnement du marché local (qui semble être fort influencé par ce qui se passe sur le marché européen).

Il n'existe donc aucune raison qui pourrait justifier une pression à la baisse des prix. Le cas échéant, c'est au producteur de filasses d'y résister, e.a. en bien maîtrisant sa cadence de teillage.

Etoupes

La situation du marché des étoupes est comparable à celle constatée à la fin de la campagne écoulée. Cela signifie que le courant d'affaires est toujours soutenu principalement par le secteur du cotonisé. La filature traditionnelle de fibres courtes dispose, elle aussi, d'un carnet d'ordres relativement bien rempli, mais dans ce circuit, le prix constitue de temps en temps une entrave.

Le manque de clarté concernant la situation d'un client important en Espagne pèse sur la commercialisation des étoupes de papeterie. Les autres opérateurs actifs dans ce circuit prennent sans problèmes livraison des matières contractées, mais se montrent hésitants pour le renouvellement des contrats à terme.

Il est de notoriété publique que cette nouvelle récolte apportera relativement peu de fibres courtes. Il ne s'agit pas d'une nouvelle situation, car elle s'est produite déjà plusieurs fois ces dernières années, de sorte même que parfois on a craint pour une pénurie. Le fait que cette dernière ne s'est jamais manifestée est dû, selon certains observateurs, au rétrécissement du marché de la papeterie.

Steun voor opleiding vlasarbeiders

Werkgevers die ressorteren onder het paritair subcomité voor de Vlasbereiding (120.02) betalen ieder kwartaal aan het Waarborg- en Sociaal Fonds voor de Vlasbereiding een bijdrage van

0,30% op het volledige loon van hun arbeid(st)ers, bestemd voor opleiding en vorming. 0,10% daarvan is specifiek bedoeld voor het financieren van initiatieven ter bevordering van de vorming

en tewerkstelling van risicogroepen. De overheid ziet erop toe dat in de verschillende sectoren jaarlijks een vastgesteld percentage van de loonmassa wordt aangewend voor opleiding. Ge-

beurt dat niet, dan volgen er sancties onder de vorm van een verhoogde sociale bijdrage.

De afgelopen jaren heeft het ABV een aantal initiatieven genomen voor collectieve opleidingen die in aanmerking kwamen voor betoelaging door het bovengenoemde Fonds. Wij denken daarbij aan de opleiding 'Vakbekwaamheid heftruckbestuurder' en de theoretische en praktische opleidingen 'Veiligheid op de werkvloer', incl. de voorstelling van de onthaalbrochure.

Opleiding in het bedrijf

Wellicht minder bekend is dat u als werkgever ook voor een opleiding die u zelf binnen het bedrijf verstrekt, in aanmerking kan komen voor tussenkomst van het Waarborgfonds. In dat geval kan de toelage 375 euro per

maand bedragen, met een maximum van drie maanden. Uiteraard moet hiervoor wel aan een aantal voorwaarden zijn voldaan.

De tussenkomst is gelijk voor iedere nieuwe aanwerving. Er wordt dus geen onderscheid gemaakt of het gaat om de vervanging van een bruggepensioneerde of niet. **De werknemer moet wel behoren tot de zogenaamde risicogroepen.** In de CAO van 27.06.2011 worden die als volgt omschreven:

- werknemers die zonder bij- of omscholing het risico lopen langdurig werkloos te worden;
- werknemers die door herstructurering of sluiting van hun onderneming hun werk verliezen en die zonder bij- of omscholing het risico lopen langdurig werkloos te worden;

- werknemers die gedurende een lange periode getroffen zijn door tijdelijke werkloosheid;

- werkzoekenden.

Een essentiële voorwaarde is ook dat de werknemer wordt aangeworven met een contract voor onbepaalde duur.

Wie meent voor deze opleidingspremie in aanmerking te komen, dient een aanvraag te richten tot het Waarborg- en Sociaal Fonds voor de Vlasbereiding. Voor meer informatie hierover kan u terecht bij het ABV of uw sociaal secretariaat.

La CELC crée l'Observatoire des Fibres Libériennes dans le cadre de sa stratégie de défense du lin et de son étiquetage.

Après le lancement de sa marque EUROPEAN FLAX®, la CELC (Confédération Européenne du Lin et du Chanvre) vient d'annoncer la création de l'OBSERVATOIRE DES FIBRES LIBERIENNES (*), à l'occasion du salon Première Vision Pluriel, qui s'est tenu du 17 au 19 septembre 2013. (* *Fibre libérienne: fibre végétale issue de la partie extérieure de la tige de la plante, comme le lin, le chanvre, la ramie, le jute*).

Face à un consommateur averti et exigeant sur l'origine et la composition des produits qu'il consomme ; face à la présence remarquée du lin européen, fibre verte d'avenir qui séduit l'industrie de la mode et de la maison par son éco-responsabilité et son caractère identitaire à forte valeur ajoutée, la CELC - unique organisation européenne fédérant l'ensemble des filières lin et chanvre - se dote avec l'Observatoire des Fibres Libériennes d'un dispositif stratégique.

Une action qui vient en complément des marques European Flax®, et Club Masters of Linen.

- Avec **European Flax®**, la CELC crée le **visa qualitatif du lin fibre européen de qualité premium tous débouchés**. La marque qui préserve, valorise et sauvegarde une exception agricole et industrielle européennes, son origine territoriale et leurs savoir-faire non délocalisables.

A vocation internationale, European Flax® sigle les produits lin à tous leurs stades de transformation (fibres, fils, textiles, composite...) jusqu'au produit fini. Une garantie destinée à être identifiée par le consommateur final.

- Avec **l'Observatoire des fibres libériennes** la CELC met en place une plateforme commune aux différents laboratoires spécialisés Textile et Habillement permettant l'identification des fibres libériennes que sont le lin, le chanvre et la ramie. Une initiative soutenue par la mise au point et la standardisation d'un protocole d'analyse de composition.

Le protocole d'identification fiable qui fait date et référence

Si la piste de l'ADN ne peut encore être retenue comme solution à ce jour - les essais et analyses réalisés par ARVA-

LIS Institut du Végétal sur produits finis démontrent que les différentes étapes de la chaîne textile altèrent l'ADN, jusqu'à le rendre inexploitable - il fallait **définir et statuer sur une nouvelle méthodologie d'analyse incontestable**.

Sans référentiel commun au départ, c'est au terme de plusieurs mois de concertation avec les laboratoires référents de l'expertise textile en France, Italie et Belgique (Centexbel (B), Centrocot (I), Cetelor (F) et IFTH (F)) que l'Observatoire a réalisé un tronc commun dans l'analyse des fibres libériennes.

Aujourd'hui, seuls les examens physiques et optiques au microscope distinguent les détails morphologiques propres à chacune des fibres concernées, tant en vue longitudinale qu'en coupe transversale. Un corpus scientifique qui donne désormais lieu à l'identification précise des trois fibres étalon du lin, de la ramie et du chanvre, grâce à:

- la méthode de préparation des fibres,
- la procédure d'observation au microscope,

- l'expertise comparative des fibres avec les fibres de référence (cf. photos témoin)
- le repérage des marqueurs discriminants de chaque fibre
- l'analyse de comportement physique intrinsèque des fibres.

A la lecture des résultats d'observation et par comparaison, les fibres sont alors identifiées.

Après avoir fédéré les laboratoires, centres techniques et de recherche, faisant référence pour les filières textile et habillement européennes, l'Observatoire s'ouvrira aux sociétés de visite et de contrôle de conformité leaders.

Un référentiel commun

La nouvelle méthodologie d'analyse devient donc le référentiel commun utilisé par les laboratoires, accrédités par l'Observatoire. A date:

- Centexbel (B) (www.centexbel.be)
- Centrocot (I) Centro Tessile Cotoniero e Abbigliamento Spa (www.centrocot.it)
- Cetelor (F) (www.cetelor.com)
- IFTH (F) Institut français du Textile et de l'Habillement (www.ifth.org).

A propos de la CELC

La Confédération Européenne du Lin et du Chanvre (CELC) est l'unique organisation européenne agro-industrielle regroupant et fédérant tous les stades de production et de transformation du lin & du chanvre. Elle est l'interlocutrice privilégiée de 10.000 entreprises européennes, maîtrisant ainsi la fibre, de la plante au produit fini. Fondée en 1951, la CELC est un lieu de réflexion, d'ana-

Wij vernemen het overlijden van onze vakgenoot-kloddenbewerker

de heer
Emile DE LETTER

echtgenoot van mevr. Maria de Letter-Martens

geboren op 15 september 1945 en overleden te Koewacht (NI) op 11 september 2013.

Emile is de vader van Marion de Letter.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaatsgehad te Koewacht op 17 september 2013.

Aan de familie bieden wij onze gevoelens van oprechte deelneming aan.

lyse conjoncturelle, de concertation de la filière et d'orientation stratégique.

A propos de European Flax

Le mot anglais "flax" a été légitimement choisi: il traduit la notion de "lin fibre", et est plus approprié que le mot générique "linen" qui désigne tout à la fois fil, textile de lin et linge de maison. L'expression "tous débouchés" englobe toutes les applications et les produits à base de lin fibre, aussi bien textile, mode et maison, que produits techniques à haute performance, comme les matériaux composite.

Wij vernemen het overlijden van onze gewezen vakgenoot

de heer
Medard GELDHOF

echtgenoot van mevr. Maria Van Iseghem

geboren te Ingelmunster op 25 februari 1920 en rustig ingeslapen te Izegem op 20 september 2013.

De overledene is de vader van onze vakgenoot Erik Geldhof uit Meulebeke.

De uitvaartmis, waartoe alle vlassers worden uitgenodigd, heeft plaats in de parochiekerk van Sint-Amand, Marktplein in Ingelmunster op **ZATERDAG 28 SEPTEMBER 2013 om 10.30 uur.**

Aan de familie van de overledene bieden wij onze gevoelens van oprechte deelneming aan.

A propos du Club Masters of Linen

Sceau textile de l'excellence européenne, le Club Masters of Linen rassemble les entreprises textiles européennes qui s'engagent sur la traçabilité, à tous les stades de la fibre au tissu, via des règles strictes et contrôlées. Lancé en février 2012, le Club Masters of Linen rassemble une trentaine de filateurs, tisseurs, tricoteurs et éditeurs de l'Union européenne.

(Source: communiqué de presse CELC, 24.09.2013)

Photos au microscope de fibres Lin, Chanvre et Ramie

Photo microscope de fibre de lin © IFTH

Photo microscope de fibre de chanvre © IFTH

Photo microscope de fibre de ramie © IFTH

TENTOONSTELLING

Christien Meindertsma⁺ Vlas (Kavel GZ 59-west)

In de Budafabriek kan je tijdens de MAAKBAR kennismaken met het werk van vormgeefster Christien Meindertsma. Haar project startte in 2009 met het inzaaien van een kavel vlas (kavel GZ 59-west). Meindertsma verwerkte haar oogst tot een hele reeks nieuwe producten en liet zich hiervoor onder meer inspireren door historische textielcollecties. De tentoonstelling biedt inzicht in het productieproces van het vlas en laat je stilstaan bij de herkomst van jouw dagdagelijkse producten.

Twee projecten die Meindertsma in het verleden realiseerde worden eveneens opgesteld. *Tree Track* en *One Sheep Sweater 2010* geven de bezoeker een completer beeld van de kunstenares Christien Meindertsma. De drie opstellingen kaderen in het najaarsprogramma de Maakbar van Budafabriek.

Wanneer

Van 6 oktober tot en met 8 december 2013

Waar

Budafabriek, Dam 2a, 8500 Kortrijk

Openingsuren en toegang

Donderdag tot zaterdag: 14u – 18u

Zondag: 11u – 18u

Maandag tot woensdag: gesloten

Vrije toegang

Verbod op gebruik Cruiser in vlas Producenten gaan in het verweer

Zoals eerder gemeld (*Vlasberichten dd. 17.05.2013*), is vanaf 1 december 2013 de invoer en het gebruik van met Cruiser 350FS behandeld zaailijnzaad niet meer toegestaan. Het verbod geldt voorlopig voor twee jaar, en is een gevolg van een beslissing van de Europese Commissie om het gebruik van drie gewasbeschermingsmiddelen uit de familie van de neonicotinoïden te beperken. De Commissie baseerde zich voor haar beslissing op het vermoedelijke verband tussen de beoogde pesticiden en de bijensterfte.

De Tijd van 28.08.2013 meldt dat **het Zwitserse agrochemiebedrijf Syngenta** (producent van Cruiser 350FS) en

het Duitse Bayer, dat eveneens een aantal van zijn producten geschorst zag, **het Europese verbod aanvechten voor de rechtbank**. Volgens Syngenta nam de Europese Commissie de beslissing 'op basis van een gebrekkige procedure en een ontoereikende en onvolledige evaluatie van het Europese agentschap

voor de voedselveiligheid.' Volgens de producent van Cruiser heeft de Commissie ten onrechte een verband gelegd tussen de actieve stof thiametoxam en de achteruitgang van de gezondheid van de bijen.

(Bron: De Tijd, 28.08.2013)

Om niet te vergeten ...

**We kennen ons geluk pas
als het voorbij is.**

Sophocles

